

Aan de woordvoerders integratiebeleid in de vaste commissie voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

VluchtelingenWerk Nederland
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

Datum 1 juli 2022
Betreft Brief VluchtelingenWerk Nederland t.b.v. het commissiedebat
Inburgering en integratie van 6 juli 2022
Ons kenmerk O.2.2.22-049.EL

Geachte woordvoerders,

Voor het commissiedebat 'Inburgering en integratie' op 6 juli a.s. wil VluchtelingenWerk Nederland u graag de volgende punten meegeven.

Brief [Voortgang pilotprogramma veranderopgave inburgering](#)

VluchtelingenWerk herkent veel van de in de brief genoemde bevindingen. Deze maken duidelijk dat er nog veel 'uitdagingen' zijn om van de nieuwe wet daadwerkelijk een succes te maken. Helaas zijn (mede als gevolg van corona) sommige pilots later afgerond waardoor de bevindingen niet konden worden betrokken bij de totstandkoming van de wet- en regelgeving (die toen al was gepubliceerd).

Financieel ontzorgen

We zijn met name bezorgd over de volgens ons verontrustende bevindingen rond het 'financieel ontzorgen'. Ook VluchtelingenWerk ontvangt signalen dat gemeenten worstelen met het ontzorgen van de eerste vluchtelingen onder de nieuwe wet die te maken hebben met dit nieuwe regime.

VluchtelingenWerk dringt aan op het actiever ondersteunen en monitoren van de uitvoering van het ontzorgen door gemeenten, zodat snel kan worden ingegrepen als blijkt dat het ontzorgen tot te veel uitvoeringsproblemen of zelfs schulden leidt.
--

Tijdige start

De pilots zijn uitgevoerd met deelnemers die onder de vorige Wet inburgering (2013) vallen, maar de situatie is inmiddels aanzienlijk veranderd. We vrezen daarom dat sommige bevindingen uit de pilots een vertekend beeld geven. Zo wordt gesteld dat "de meeste gemeenten vroeg starten met het leggen van contact met de asielstatushouder (al op het azc)". De deelnemers aan de pilots verbleven echter korter in de opvang, uitsluitend op COA-locaties en over het algemeen verbleven ze al in de regio van hun toekomstige woonplaats. Inmiddels is de situatie dramatisch veranderd en wachten steeds meer vluchtelingen extra lang op huisvesting in een gemeente en door de vele tijdelijke en wisselende opvanglocaties zijn gemeenten steeds minder in staat al vroeg

contact met hen te leggen. Ondanks de oproep van de minister in de brief¹ vrezen we dat de opvang- en huisvestingscrisis een van de belangrijkste uitgangspunten van de nieuwe wet al direct belemmert, namelijk *'een tijdige start van de inburgering'*.

VluchtelingenWerk dringt er op aan om zoveel mogelijk werk te maken van een *'tijdige start met inburgering'* en te zorgen voor langdurige en stabiele opvang en huisvesting. Naast een voorwaarde voor het organiseren van een goed (voor-) inburgeringsaanbod, is dit ook van belang voor de gezondheid van vluchtelingen; om tot rust te komen, ruimte in hun hoofd te hebben en de taal te kunnen leren.

Brief [Stand van zaken overgangsrecht uitvoeringskwestie Wet inburgering 2021](#)

Als gevolg van de in de brief geschetste uitvoeringskwestie en doordat veel vluchtelingen in afwachting van een huis nog in de opvang verblijven, is op dit moment slechts een gering aantal inburgeraars gestart met inburgering onder de nieuwe wet. Als gevolg hiervan zullen de uitvoeringsvragen en behoefte van gemeenten aan specifieke ondersteuning eveneens vertraagd op gang komen. De extra ondersteuning vanuit de VNG en Divosa voor de implementatie en uitvoering van de Wi2021, wordt echter per 1 juli a.s. vrijwel geheel beëindigd. De brieven over de pilots en de onderwijsroute laten echter zien dat er nog meer uitvoeringskwesties zijn die nog veel aandacht vragen en zeer ingewikkeld zijn. We zien nu al dat de verschillen tussen gemeenten en de manier waarop ze hiermee (kunnen) omgaan groot zijn.

VluchtelingenWerk vraagt extra aandacht voor een blijvende, toegankelijke en intensieve ondersteuning voor de uitvoeringspraktijk in gemeenten.

Brief [Stand van zaken Onderwijsroute](#)

Voor dit debat zult u ongetwijfeld van veel partijen horen dat zij zich zorgen maken over de toestandkoming van en toegankelijkheid voor inburgeraars van de Onderwijsroute.

VluchtelingenWerk dringt aan op een oplossing voor de ons inziens terechte zorgen over de Onderwijsroute en verwijst hiervoor graag naar het commentaar van direct betrokkenen, zoals het UAF en de MBO-raad.

Vluchtelingen uit Oekraïne

VluchtelingenWerk wil tevens uw aandacht vragen voor de integratiekansen van vluchtelingen uit Oekraïne. Het belang van mogelijkheden voor integratie kan niet genoeg worden onderstreept, zeker nu hun verblijf in ons land wel eens langer kan duren dan werd gehoopt. Net als andere vluchtelingen willen Oekraïners graag werken en ze hebben veel vragen over het leren van de Nederlandse taal. In de beantwoording van Kamervragen² liet de minister weten dat *"werd gewerkt aan de realisatie van laagdrempelige voorzieningen waar volwassenen terecht kunnen voor taalonderwijs, gecombineerd met praktische lessen*

¹"Ik roep gemeenten op om, zoveel als praktisch mogelijk is, al in afwachting van huisvesting te starten met inburgeringsactiviteiten in het azc."

² Beantwoording vragen van het lid Becker en het lid Brekelmans (beiden VVD) over de participatie van Oekraïense vluchtelingen in onze samenleving (d.d. 15 april jl.).

die hen de weg wijzen in onze samenleving". Vooralsnog wordt echter verwezen naar het ministerie van OCW en het educatie-aanbod in gemeenten. De educatiemiddelen (WEB) zijn hiervoor echter niet verhoogd, waardoor het voor veel gemeenten niet mogelijk zal zijn om voor hen -uit de bestaande middelen- daadwerkelijk een taalaanbod te organiseren. Mochten Oekraïners lang/voorgoed in Nederland moeten blijven dan is het zaak om van het begin af aan te investeren in hun verdere toekomst! Ook indien ze wel sneller terug kunnen keren is actieve participatie van grote meerwaarde.

VluchtelingenWerk dringt er op aan om Oekraïense vluchtelingen zo spoedig mogelijk een professioneel en gratis aanbod te doen van lessen in Nederlands als tweede taal, maatschappelijke begeleiding te bieden en ook andere opleidings-/studiemogelijkheden toegankelijk en betaalbaar te maken.

We hopen dat u het bovenstaande wilt betrekken bij uw inbreng in het commissiedebat, voor vragen of een toelichting zijn we uiteraard beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Frank Candel
Bestuursvoorzitter VluchtelingenWerk Nederland

cc. Minister C.E.G. Van Gennip, Sociale Zaken en Werkgelegenheid.